

[Helge Larsen.]

sådant omfang og en sådan styrke, at det svarer til 20 t trotyl pr. individ kloden over. Atomoplysningsudvalget har fremlagt meget værdifulde oplysninger om alle disse problemer i sin nylig afgivne betænkning. Det er ikke let tilgængeligt stof, så jeg er glad for, at den højtærede indenrigsminister har givet tilsagn om, at regeringen vil overveje at lade udarbejde en populær, men naturligvis saglig fuldt korrekt fremstilling af udvalgets synspunkter. Vi trænger i høj grad til et sådant oplysende materiale, der kan danne grundlag for en indgående diskussion, så folk kan blive bedst muligt orienteret om hele dette problemkompleks, der er vor generations største, og ikke mindst for at man til fulde kan forstå, hvad atomtiden kræver af os i retning af ny vurdering og forståelse af det internationale samarbejdes helt afgørende betydning.

Overført på atomstopaftalen betyder det naturligvis, at denne aftale ikke er nok i sig selv. Den kan kun være det første skridt mod en afspænding og nedrustning. Det først fornødne, forekommer det mig, er, at der bliver bevægelighed i standpunkterne mellem øst og vest, og kanslerskiftet i Vesttyskland skulle vel nok øge mulighederne herfor.

Jo flere områder man kan finde for gensidige indrømmelser og for løsning af parallelle sikkerhedskrav, jo bedre. Og disse områder findes ikke mindst omkring Tysklandsproblemet. Gensidig inspektion mod overraskelsesangreb, militær udtynding på begge sider af jerntæppet, atomvåbenfrie zoner, gensidige forsikringer om ikke at angribe eller en direkte ikke-angrebsaftale er eksempler på de muligheder, der foreligger. Det gælder om at komme i gang og så bevare bevægeligheden i synspunkter på begge sider.

Jeg ved vel, at det kun er lidt, Danmark kan udrette, men om vor vilje til at gøre det bør der ikke være tvivl, og hvor der er mulighed for en indsats, bør den gøres. Vi kan ikke anse terrorbalancen for et mål i sig selv. Vi må bidrage til, at vest og øst gradvis kan forhandle sig til rette om de problemer og stridigheder, der har medført terrorbalancen.

At små lande dog udmærket kan tage et initiativ, har vi et eksempel på i det nor-

diske initiativ i FN i Sydafrikasagen. Der er overhovedet ikke tvivl om vor absolutte fordømmelse af apartheidpolitikken. Et stadigt pres må opretholdes over for Verwoerds brutale politik, men samtidig bør der findes veje for en konstruktiv politik, som kan give afrikanerne deres fulde rettigheder, uden at ikke-afrikanere bliver retsløse. Jeg tror, at det nordiske initiativ kan bidrage til en sådan konstruktiv debat.

Dernæst vil jeg gøre et par militærpolitiske betragtninger. Jeg vil først gerne gentage, hvad jeg tidligere har sagt, at det radikale venstre er ubetinget modstander af atombevæbning af danske styrker og af enhver yderligere spredning af atomvåbnene. Vi foretrækker den politiske kontrol med dem bevaret, hvor den ligger nu, nemlig hos England og USA.

Endvidere vil jeg gerne fremhæve, at vi nu bår gå i gang med den nedsættelse af den militære tjenestetid, der var forudsat ved mit partis deltagelse i forsvarsforliget. Det har taget tid at få det fornødne antal frivillige, men jeg håber og venter, at regeringen går videre med tjenestetidsnedsættelsen, så snart der foreligger yderligere mulighed derfor. Det kan vel ikke være ugørligt at foretage nedsættelsen både trinvis og i forskellige grene af forsvaret, så snart mulighederne foreligger.

I det hele taget tror jeg, at vi først og fremmest for de værnepligtiges egen skyld, men også for forsvarets omdømmes skyld bør ofre de værnepligtiges forhold større opmærksomhed. Jeg tænker eksempelvis på en bedre civilundervisning kombineret med en virkelig erhvervsvejledning. En stor del af de værnepligtige har jo ikke foretaget deres endelige erhvervsvalg, når de indkaldes. Her burde der i værnepligtstiden kunne gives dem råd og vejledning og en forberedende uddannelse. Tjenestetidens beredskabsperiode, der ellers erfaringsmæssigt let forekommer dem lang og ørkesløs, ville da, tror jeg, forekomme dem langt mere frugtbar.

Vi bør også kunne skaffe dem ordentlige samlingsstuer og fritidslokaler. Jeg ved vel, at der er en plan for modernisering af vore kaserner; men det kunne vel ikke være uoverkommeligt midlertidigt at få klaret nogle bedre opholdslokaler for de værnepligtige, så de ikke er henvist til at gå på